

Luca i Mara.

Mara: Bože moj dragi, kuda nam oni nasi mužnici tepezu?... Na, već su četiri dne, da ih na doma.

Luca: Pusti ih, neka tepeze. To njim je dužnost. Sada su izbori, a ki će narodu dopovedet, sve će trebe, ako neće oni diva, ki se va to razumeju?

Mara: Lako je za twojga Jurinu. On je hrošnat, jak i krepak, kako i gorina. Ma on moj brižan Franina — ja ga ni videt. Slab je i nemocan, pak me je strah, da mu će bude.

Luce: A ti je stavi lepo va salamuru, ale pa kapus, neki te si kesa. Samo, ga ti lepo vicijai i gladi, pak ćeš videt, kakov će ti vanke priti! Koliko puti sam ti rekla: Mara, tiraj mužu vanku, neka odrne, zač nijedan ne zna, ča more jutra bit. Videli smo ih svakakove — i još moremo. Zato nikakogove straha na se — nego kurajo i kuraj! Ti znas, kada je pred jedno sedamdeset let bila ovuda kolera. Onputa je va našen selce umrlo sedamdeset i pet ljudi. Od tih je umrli jedan sam od koleri, a sedamdeset i četiri od straha. Strah je za zeca, a ne za zoveka!

Mara: Ter ja ti ne govorim, da me je strah, ja se samo bojim — — —

Luce: Ti se samo bojis, da ti nizu matičina ne naškodi. Zati biš otela, da ti ji doma. Sräm te bilo, ter te bilo! Pak ti da si ženska! Pogledaj malo one Talijanki z grada! Si ih videla nedelju va onih erneh stomanjach? One se ne boje — pak zac bim se mi bala? Istina, s onem u grada su karabinerji... a mi — mi smo same. Ma neka je! Ja se svejedno ne bojim, i ako ne nosim crnu stomanju. Ja nosim stomanju, ku sam prmesla z mojim dotum, stomanju od domaćegca platna, biele i čistu, kako mi je bila i čista i moja slavenska duša...

Ja — puli mane se ne pita, kegj kolore je stomanja, je l' crna al bela, nego se pita, kakovo je srce pod stomanjum — a moje srce ne pozna strahu. Si me razumela?

Mara: Ma čekaj malo, Luce. Ti si kako i tvój muž neće čoveka govorit...

Luce: Mi nismo krviti, da smo ovakovi. Mi nismo krviti, da nimamo dlaki na zajice. Puli nas — ča ī na sru te to i na zajice. Ja nijednom ne sparam, ča mi imam reč. Kada j' bila gvera, a apoflacija ni niš davala, ja sam šla kapuljanu, i da si ga videla, kako su mu se pred manjom tresle one njegove beliskave brageši! I to sa svem tem da misam na sebe imela stomanju od nikakoveg kolura, nego samo belu, kakovo i sada nosim. A si bila neki dan dole na place, kada sam se lajala s onem nekem njihovem Kontraditorijom?

Mara: Kada j' to bilo?

Luce: Pred tri dne. Sla sam neć kupit i tamo pod lodonjim našla sam jedno tri četiri susedi, ke su se razgovarali odi izbori. Ja sam stala i neko sam vreme poslušala, ča govor. Pepica Djurnjuljeva je rekla, da ona ne će pustit muža na balotaciju, zač da ne bi otela, da mu se ča travinja. Ja sam se valje zamšala u razgovor i rekla san Pepice, da je Ministar Mussolini dal mušku besedu, da ov put ne će se nijednom nis dogoditi. Za tem sam se podobrećila onako, kako ono ja umem, pak sam njoj zapivala: — Čuješ, Pepica. Tvoj muž je bil mornar, i ja se lepo spamećujem, da su se tri brodi na khe je bil ukrcan, razibili i potopili. Svaki put je zgubil robu i sve ča j' sobum imel i kom kade je glavu skupal. Kad mu se j' privi put nesreća dogodila, neki su miseli, da već ne će poč na more. Ma je sal, i ne samo on put, nego i drugi i treći i četvrti put. Zač ga nisi onput ferma doma? A, reci! Zač si ga pustila, da gre sopet|

z glavum va torbe? Ja ču ti reć: ti si ga pustila, zač si se bala, da mu ne bi rekao, da je od straha doma ostal i da se od straha skriva kako i kulinje. Tako i sada. Svaka žena, ka malo drži do svoje časti, ka se ne stiže od straha kako kakova munija, ona će nedelju na 6. aprila reć svojmu mužu: — Hodi ti lepo tam, kamo greedu i drugi.

Mare: Ja, ma još mi nisti povedela, ča j' to bilo z onem nekem Kontraditorijom.

Luce: Doklik sam ja susedam onako predikala, prišao nam je blizeđan jedan njihov u crnoj stomanju i rekao je, da se zove — Kontraditorij. I valje je pribodal, da neka ne napunjuje onem ženskom glavu, i da jedini, ki va Italije neće važaju — to da su fašisti, a sve drugo, da nis i da bi naši muži najbolje storili, da votaju za fašisti, a ne za naši. Kad je spomenut našec obrnul se je k mane i rekao mi je: — Pitam ja vas, recite mi, ča su vasi i vasi deputati do sada prušili, ali se storili? — Ja sam mu odgovorio: — La sa kosa, sinjor Kontraditorij! Nasi nam nisu prenesli do sada ni slerba ni zlata, ni pišećen ni cikuladi, ni glorij ni vitorije, zač ih je bilo malo; samo pet. Ma su sa svem lebne neborigi storili, ča su mogli. A das ja pak malo pitam: Vas je va Rime bilo stoti puti više nego njih, bili ste samo tri leta, povejte vi malo mane: ča sti nama pak vi dati? La speli — mi ghe kontaro sve ča sti nam dati va to vreme. Dunke, vi sti nam dati zakon, ki nam z našen skoli tira vanka nas zajik; dati sti nam drugi zakon, da ne smemo sa nijednom ulicu, ali na općine na sude, govorit naši zajik, dati sti nam treći zakon, da morano plaćat na vino, ko nam je na konobe, dati sti nam četrti zakon, ki nam ne pusti, da se ne može rukoj, dati sti nam peti zakon, ki daje pravo nekim privatnem ljudem, da pobrige slobri i da nam stavljaju vele spremnju, ako valje ne platimo, i još ste nam dati tisuce takoveh stvari. La ga kapi? — A dati bite nam ih bili još, da nismo imeli ona dva tri naša covekova, ki su vas vavek dreali, da tegu ne delate nebožnjem ljudem.

Mara: A ča ti je on nato rekao?

Luce: Rekal mi je, da sam — mala i da imam vrazji zajik. Neka je — mane ni brig, ča on govor; mane je samo draga, da sam ja njemu odbrusila, ča sam mu imela reč.

Mara: Dobro si mu zapivala. Da je sve razumem, samo ne morem razumet za koga se zložea da me jađis! Ter znas, da je ne krait mojemu Franinu, da gre glasovat.

Luce: Io nosta. Trebe reć: ako ne bi tel, ja ču ga z metlun stírat, a kada bi bolan, ja ču ga na civerah tamu nesti. Tako govorje slave Slavjanke.

Mara: Ako bude za potrebu, čemo i to storiti. A — sada mi lepo povedi, kanu gres?

Luce: Grem kupit malo kudej. Mara: A ča če li to rabiti?

Luce: Napravit uč nekoliko preslic, pak ču ih poslat onem našem mužjakom, ne bi budu oteli poč od straha glasovat.

Mara: Ti si, Luce, celi zložej, aj si, tako mi sir!

IZ PULJSTINE.

Izbori se na vratima. Po našim se siromanih selima silno agitura za vladinu listu, občavajući med i mlijeko i sve što se u ovakvinu danima reći i občati može. Pretpostje je da je nijedne odzran izborni sastanak u lipjem imjestu Medulinu. Govorio je učitelj iz Premanure. Poslušati su bili: nekoliko kurioznih baba, malo oskose mularije i na prste izbrojeni odrasli muškarci. Istiniti i pravi čovjek niješ nijedan i to nam je najbolja svjetodžoba, jer je prestrogo i preostro osudjivaljiv. Što su to bili Medulinaci. A sada k samome govor, koji je glasio: Šta će učiniti 6 slavenki postanak u Rimu proti tolikih stotina fašistištvih. Mi odgovaramo da će za nas ovih 6 učiniti više nego sve stotine drugih, to isti na jednostavnih razloga, sto drugi počinjaju, nato narodni interes kaže da to isti naši poslanici, vec protivne i obratne. Važe je maglase. Nek se privržimo izboru, sudi da je Medulin hrvatsko, u velikoj većini hrvatsko, i u hrvatsko mjesto. Evila vam gospodar Hrvati i opot priznaće, da smo tu, da smo Hrvati. Slaveni vremi dijelom stanovnicu log simpatičnog seli. Tako i jeste i nikako drugače, pa upravo zato bijase vlastanstva mljivoj i mizeran, jer sokolstvo Medulinia nije još izumrlo, a jaka narodna svijest čitave Puljštine pokazala se 6. aprila.

IZ KANFANARSTINE.

Preprečito smo nedjelje došli po običaju u slavni naš grad Kanfanar. Kako smo u predvečerje izbora, to je razumljivo, da se u ovim stranama življeno agitura, te je običaj na to bio održan nekakav izborni sastanak u gradu sa strane fašistiške stranke. Naši su ljudi slusalj i na svoje veliko čudo čuli su, gdje im hrvatski našu kušču (govori). Čudno su to, veoma čudno! Desito je da ako si na kolodvoru hrvatski govorio da su te opomenuti, da se dostoje i mirno. Ne davajte povoda nikakvim zlim posljedicama. Mirnoča i razboritost nek bude posvuda!

strasili i zabranili hrvatski pjevati, zabranili i

izbacili nas jezik iz crkve, škole iz svih ureda a sad najednaput sami oni, koji nisu uskrcaju naše pravice, govore javno i glasno hrvatski šavščavci. Niže li to nekako sumnjava? Samo kad se od nas nešto traži, tada se rabi i naš jezik, inače mu nemamo mjesto. No znate, ova, koga vi toliko zapostavljate i omalovali, te je na te naši nasploh ne da svoga glasa, svog dečju pogrepona. Ta to ste mogli i kamo samog sastanak da primite i ospaljite, jer vi govor i ako je bio hrvatski, to nije bio od sreća, te je mi u kreti isko, pa stoga je nadostao posvi bladan i neoduvjetiv. Mi smo Slaveni, slavenski govorimo, čutimo i osjećamo po čemu za slavensku listu glasovati.

IZ SVETVINCENSTINE.

Nas narod po starome običaju vrlo zaniman je interesira za sadašnje izbore i da nam nisu mnoge izbore legitimacije iskarene i da mogućna ista upore ne fali, to biste svidi vidi su mi i koltio nas ima, koji slavenski čutimo i mislimo. No sa svim tim makinacijama i prevarama mi sun sigurni, da cenu svijet kojima je omogućeno složno i bratski istupi dne 6. aprila da se vidj stoji i koji smo mi.

Sada je i vladina stranka načula, naš jezik.

Kad nas trebaju, kad bi zeleli da s njima ide, onda ne boj se znadu i oni hrvatski. Prošlo je nedjelje bio nekakav izborni sastanak u gradu, te su gospoda, koji inače preuzevi s svatu zatim mišu nasu riječ govorila i hrvatski, nagevarovala nasu ljudi, da glasuju za našu stranku. Ali, god braću! Ne će vlasti druge nego po vlastu, pa kad je govornik druge klasu, nek u milost i neinteres za ovu, što nije nase, onda je narodu dovoljno. Zato sam ja, da ste vi takve, tvrdi Hrvati, ali znate da je prav fašisti, da je godišnja vraga vrata u te kroz crne vrata. Hrvati! za takve komplimente! Mi nismo protiv nedjednog, već držimo svoju i to nikad nismo dočarali, dat je i cemo i sada za našu stranku glasovati.

IZ VOLOSKOGA.

Izbori — "Sentinella" reče i ostade živa.

I ovde se nisu svjet sprema na izbore. Volosko i Opatija ostat će dosljedno svome ljepe glasati, što ga uživaju u historiji našeg preporoda i poči ć listom svi na biraliste, da daju glas muževima, kojim ih naši preporučuju.

I druga se stranka sprema. U nedjelju držat će u Opatiji izborni sastanak, na komu će govoriti noviški kandidat Mrak iz Pazina. Za taj dan cujemo doći će onamo mnogi fašisti: da uveličaju slavu svojih kandidata.

Njihice se stampa, a u Opatiji izlazi ličić Sentinella adriaticia. Tu Sentinella nije veći nego način naših slobodnih sloboda, ne voli — naprotiv. Njihice joj smrđu ne jezik. To jest — barem do sada smrdio, i to još: o njemu nije htjela ni da čuje. Lingua dei villani!

Nego, rada, rek bi da stvar okreće malo na haj. U svom broju od 23. marta donjela je "Sentinella" i nekoliko hrvatskih napisanih redaka. Mi smo se svi krizali od čuda i sve smo gledali i pizdrali te u novine, kada ne vjerujemo svojim vlastitim očima. Ali na našem vlastiku iznenadno, mi smo imali sreću, da pridoljevimo evo, hrvatski napisane riječi:

"Izbore za dne, glas Narodni Stranki, i Vladini Stranki od Benita Mussolini i Ivanova Stranki Fesista, treba eteri crnom olovskom stilu znaka Pašista, narisan na glasovnicu."

Evo to je donjela posljednja "Sentinella" i čemo reći da se nije pod njom otvorila zemlja. Nije naš hrvatski jezik nikakvo strašilo, corpore della briscola. Lipje je da već i sami ljudišnici uvidjeli da i la lingua dei villani ima svoju cijenu — kaggio...

Istinabog, nasi izborinci ne će ovog puta slijediti savjet "Sentinelle", to jest oni ne će glasovati za fašistički snop, već za našu slavenišku lipicu: ali za ono nekakvo hrvatskih riječi. Što ih je "Sentinella" ovih dana donijela na odljedno inještu, mi joj evno na uzvrat vraćamo ovim talijanskim stilovima:

Sentinella pellegrina,
Če ti posi in sul verone.

Ricantando ogni otto giorni

Quella liebile canzone —

Dimmi pace in tua favella,

Pellegrina — Sentinella...

Domaće novosti

POZOR IZBORNICI!

Sporazumom između naših političkih organizacija je zaključeno, da se preporuči glasovati za jednu kandidatidu 1, 2, 3. Tko drukčije agitira, to je smutljiv i loš, koji želi uneseti razdor u našu selu.

Ako vas bude isto našišto da odete preferenčne glasove drukčije nego 1, 2, 3, toga potjerajte od sebe kao smutnjive lopova.

Za vrijeme izbora i pred izborima vladajuće se doстоje i mirno. Ne davajte povoda nikakvim zlim posljedicama. Mirnoča i razboritost nek bude posvuda!

NE ZAPORAVITE DONIJETI SA SOBOM LEGITIMACIJE!

U KABINI NEKA VAM PRVO DJELO DUDE, DA PRIKRIJUJTE OLOVKOM NASU LIPOVU GRANGICU, TKO ZNA PISATI, NEKA ZATIM NAPISANE NA JEDNOM RETKU BROJ 1, NA DRUGOM BROJ 2, A NA TREĆEM BROJ 3.

PRIJE NEGO IZ LALIĆEGLAVOVNICU U KABINI, PAZITE, DA ONA, REPKI, S BROJEM OSTANE

Svi naši na izbore! Nedelja, 6. aprila, neka bude naš narodni blagdan — dan naše snage.

Politički pregled

Nova vlast u Jugoslaviji

Poslje pada Pašićevog ministarstva povjerovali su vlast sastavne vlade ponovno u Pašićevu. Iz demokratske stranke koja je bila s Ljubomirom Davidovićem na čelu prislijepila je opozicionalni blok, istupio je Pribićević te se sa svojom grupom sljubić i radikalima obrazljivali, da se je demokratska stranka izvezivala s programom time, što se složila sa strankama, koje su proti vidovdanskom ustavu. Sa Pribićevićem su istupili Valerijan Perbićević, dr. Lukin, Većeslav Wilder, dr. Grgočinović, Krizman, Kalemer, Joca Trifunović, dr. Svetoslav Popović, dr. Štefan Budimović, Đurđan Bošković, Kosta Timotijević, Azija, Anastazijević i Trajković. Demokrati dobijavaju ovu ministarsku portfelje: ministarstvo pravde (Grigorić), ministarstvo trgovine (Krizman) i ministarstvo prometa (Popović). Ostala ministarska ostaju nepronađena.

U vladinoj stranki bi bilo prema tome 108 radikalika, 17 Pribićevičevih demokrata, 1 srpski nacionalista, 1 Rumunjac, 6 makedonskih Turaka i 2 Radicevaca; u opoziciji 35 demokrata, 18 muslimana, 25 slovenačkih klerikalaca, 20 Radicevaca, 1 zemljodjara, 8 Nićimaca, 8 Turaka i 1 hrvatski nacionalista. Privrednici novopravljenih Radicevaca obavljat će tekar posljice prihvatanja budžeta i finansijskog zakona.

Svega po malo

Svadba ženskog diplomata

U ponedjeljak objavljena je u Londonu na veliku svetčan način svadba jednoga prvozvanih modernog diplomata, gospodin Stančevića, sekretarije bugarskoga tamošnjeg poslanstva, sa Sir Aleksandrom Kay Muironom Gajdicom Stančevićem kako je poznato, sudjelovala je takoder kod konferencije u Lausanne kao glavna tajnica pokonjene Stamboljske. Načravski, nakon svatbine sačinjeli su novinari svetu mladu, te je pitali kako je to bas da se ona, Bugarskih udaja da Skota, i da li se to može shvatiti kao međunarodni znak simpatije za Britaniju. Ona je odvratila: "Svakako, i uveravam vas, ne bih se nikada ništa ni u kojem pripadniku strane narodnosti — ali već ne za Bugarinu — a ono jedino da Skota ili Engleza."

Atentat ljudaka na aeroplani.

U Parizu javljaju, da je tamo jedan vojni zrakoplovne čete ispalio predriču u jutro nekoliko hitaca iz revolvara na veliki putnički aeroplani tipa Goliath, času, kad je krenuo na svoje običajno putovanje u London. Na scruu ranjen nije nitko. Vojnik je smještan učapšen, i koliko se je dosad razbaralo iz istrage, radi s etu o činu jednoga ljudjaka.

Velike pripreme za budući konzistorij.

Već sada su u toku u Rimu velike pripreme za veliki konzistorij, koji će se održavati u Vatikanu narednih dana. Neki američki nadbiskupi već su stigli u Rim. Ovo će biti prvi vikend u Rimu, kada će konzistorij održavati svoje posljednje sastanak, i to u bazilici Sv. Petra. Uslijed toga već sada dolazi u Rim veliki broj stranaca, koji bi zabilježili prisustvovanje konzistoriju. Međutim smanje se, da će Vatikan dopustiti pristup samo za 4000 ljudi, koji će dobiti posebne pozivnice.

DAROVNI

Creska posuđnjica za Điceku Maticu Lira 50.

Da počasti usponu Janke Wilfance države dr. Ulrike Stanger Lir 50 za Školsko društvo.

Mjesto evijeca na grob Janke Wilfance države za Điceku Maticu: dr. Mirko Vratović Lir 25, Ivani Stari Lir 25. Ante Ivesa Lir 25 i Željko Gržinić Lir 5.

Odgovorni predstnik: IVAN MARIA MICHELZZI Izdavač: IVAN STARI.

Tiskar: TISKARA "EDINOST" U TRSTU

ZAHVALA.

Potpriči ne nadoknadivom nesrećom, koja me zadesila uslijed srušli moje nezabavljene supruge.

JURKOVIĆ Ane rođ. Vlahović

potpisanih kima, koji su mili pokojnicu ispratili do zadnjem počinku, čerke ovime našim bliznjim rodjacima, koji su u pesti pokojnicu njegovali, a mene tjesli, zatim Fantancima, Fuskulincima, Mongibljanima i svim ostalim, koji ne zalec truda ni godišnjicu vremena hlijede iskazati mitej pokojnicu zadnju pocast.

Bog svima platio!

FUŠKLIN, dne 20. marta 1924.

Južna-Anton Jurković.